

ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ УКРАЇНИ

Невід'ємною складовою становлення ринкової економіки та формування високого рівня конкурентоспроможності держави є розбудова державних фінансів. Головним інструментом впливу на цей процес є бюджетно-фіскальна політика. При цьому особливого значення набуває проблема зовнішньої заборгованості країни та розробка заходів боргової політики.

Як відомо, до зовнішнього державного боргу відносять фінансові зобов'язання держави перед нерезидентами, що виникли внаслідок позик, здійснених урядом. Платежі з погашення та обслуговування державою зовнішнього боргу здійснюються за рахунок коштів державного бюджету.

Чинниками, що зумовлюють проблему зовнішньої заборгованості є невеликі обсяги внутрішніх заощаджень, від'ємне сальдо за торговельними операціями; значний імпорт капіталу за відсутності власних ресурсів тощо.

Державний та гарантований державою борг України за станом на 1 січня 2011 р. склав 433 млрд 801 млн. грн або 54 млрд 635 млн. дол., в тому числі: державний та гарантований державою зовнішній борг - 278 млрд 954 млн. грн або 35 млрд 132 млн. дол. Проте вже протягом січня 2011 р. державний зовнішній борг збільшився на 1 млрд 709 млн 664,89 тис. грн.

Проблема врегулювання зовнішнього боргу України, управління та формування його оптимальної структури, а також пошук ефективних методів його погашення є головним завданням сьогодення.

Позитивним кроком до вирішення проблеми є прийняття Кабінетом Міністрів України Постанови «Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2011-2013 роки». Основними цілями зазначеної Стратегії є: узгодження напрямів політики управління державним боргом з напрямами бюджетної та грошово-кредитної політики; удосконалення нормативно-правової бази з питань управління державним боргом; проведення щоквартального аналізу та оцінки ризиків, пов'язаних з державним боргом; активізація роботи з випуску державних боргових цінних паперів.

Альтернативними напрямками зменшення державної заборгованості можуть стати: цільове використання запозичених коштів, направлення коштів на фінансування стратегічно важливих галузей економіки країни, регулювання розміру державних позик таким чином, щоб вони не перевищували обсяги державних інвестицій, використання зарубіжного досвіду в питаннях зменшення зовнішнього боргу тощо.

Науковий керівник – Г.Ю.Панікар, к.е.н., доц.